

Tadqiqot UZ

ЎЗБЕКИСТОН ОЛИМЛАРИ ВА ЁШЛАРИНИНГ ИННОВАЦИОН ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАРИ МАВЗУСИДАГИ КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛЛАРИ

2021

- » Ҳуқуқий тадқиқотлар
- » Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар
- » Тарих саҳифаларидаги изланишлар
- » Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни
- » Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни
- » Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар
- » Педагогика ва психология соҳаларидаги инновациялар
- » Маданият ва санъат соҳаларини ривожланиши
- » Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши
- » Техника ва технология соҳасидаги инновациялар
- » Физика-математика фанлари ютуқлари
- » Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар
- » Кимё фанлари ютуқлари
- » Биология ва экология соҳасидаги инновациялар
- » Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари
- » Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

30 NOYABR
№34

CONFERENCES.UZ

**"ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР"
МАВЗУСИДАГИ РЕСПУБЛИКА 34-КЎП ТАРМОҚЛИ
ИЛМИЙ МАСОФАВИЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ
МАТЕРИАЛЛАРИ
2-ҚИСМ**

**МАТЕРИАЛЫ РЕСПУБЛИКАНСКОЙ
34-МЕЖДИСЦИПЛИНАРНОЙ ДИСТАНЦИОННОЙ
ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИИ НА ТЕМУ "НАУЧНО-
ПРАКТИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ"
ЧАСТЬ-2**

**MATERIALS OF THE REPUBLICAN
34-MULTIDISCIPLINARY ONLINE DISTANCE
CONFERENCE ON "SCIENTIFIC AND PRACTICAL
RESEARCH IN UZBEKISTAN"
PART-2**

ТОШКЕНТ-2021

УУК 001 (062)

КБК 72я43

"Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар" [Тошкент; 2021]

"Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар" мавзусидаги республика 34-қўп тармоқли илмий масофавий онлайн конференция материаллари тўплами, 30 ноябрь 2021 йил. - Тошкент: «Tadqiqot», 2021. - 11 б.

Ушбу Республика-илмий онлайн конференция 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналишлари бўйича Ҳаракатлар стратегиясида кўзда тутилган вазифа - илмий изланиш ютуқларини амалиётга жорий этиш йўли билан фан соҳаларини ривожлантиришга бағишланган.

Ушбу Республика илмий конференцияси таълим соҳасида меҳнат қилиб келаётган профессор - ўқитувчи ва талаба-ўқувчилар томонидан тайёрланган илмий тезислар киритилган бўлиб, унда таълим тизимида илғор замонавий ютуқлар, натижалар, муаммолар, ечимини кутаётган вазифалар ва илм-фан тараққиётининг истиқболдаги режалари таҳлил қилинган конференцияси.

Масъул муҳаррир: Файзиев Шохруд Фармонович, ю.ф.д., доцент.

1. Ҳуқуқий тадқиқотлар йўналиши

Профессор в.б., ю.ф.н. Юсувалиева Рахима (Жахон иқтисодиёти ва дипломатия университети)

2. Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар

Доцент Норматова Дилдора Эсоналиевна (Фарғона давлат университети)

3. Тарих саҳифаларидаги изланишлар

Исмаилов Ҳусанбой Маҳаммадқосим ўғли (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси)

4. Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни

Доцент Уринбоев Хошимжон Бунатович (Наманган муҳандислик-қурилиш институти)

5. Давлат бошқаруви

Доцент Шакирова Шохида Юсуповна (Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети)

6. Журналистика

Тошбоева Барнохон Одилжоновна (Андижон давлат университети)

7. Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар

Самигова Умида Хамидуллаевна (Тошкент вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази)

8.Адабиёт

PhD Абдумажидова Дилдора Рахматуллаевна (Тошкент Молия институти)

9.Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни

Phd Вохидова Мехри Хасанова (Тошкент давлат шарқшунослик институти)

10.Педагогика ва психология соҳаларидаги инновациялар

Турсунназарова Эльвира Тахировна (Навоий вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази)

11.Жисмоний тарбия ва спорт

Усмонова Дилфузахон Иброхимовна (Жисмоний тарбия ва спорт университети)

12.Маданият ва санъат соҳаларини ривожлантириш

Тоштемиров Отабек Абидович (Фарғона политехника институти)

13.Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши

Бобохонов Олтибой Рахмонович (Сурхандарё вилояти техника филиали)

14.Тасвирий санъат ва дизайн

Доцент Чариев Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

15.Муסיқа ва ҳаёт

Доцент Чариев Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

16.Техника ва технология соҳасидаги инновациялар

Доцент Нормирзаев Абдуқайом Раҳимбердиевич (Наманган муҳандислик-қурилиш институти)

17.Физика-математика фанлари ютуқлари

Доцент Соҳадалиев Абдурашид Мамадалиевич (Наманган муҳандислик-технология институти)

18.Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар

Т.ф.д., доцент Маматова Нодира Мухтаровна (Тошкент давлат стоматология институти)

19.Фармацевтика

Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

20.Ветеринария

Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

21.Кимё фанлари ютуқлари

Рахмонова Доно Қаххоровна (Навоий вилояти табиий фанлар методисти)

22.Биология ва экология соҳасидаги инновациялар

Йўлдошев Лазиз Толибович (Бухоро давлат университети)

23.Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари

Доцент Сувонов Боймурод Ўралович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

24.Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

Phd доцент Қаҳҳоров Ўктам Абдурахимович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

25.География

Йўлдошев Лазиз Толибович (Бухоро давлат университети)

Тўпламга киритилган тезислардаги маълумотларнинг ҳаққонийлиги ва иқтибосларнинг тўғрилигига муаллифлар масъулдир.

© Муаллифлар жамоаси

© Tadqiqot.uz

PageMaker\Верстка\Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

ФАЛСАФА ВА ҲАЁТ СОҲАСИДАГИ ҚАРАШЛАР

1. Sattarova Saodat Narzullayevna, Xalilova Mahliyo Tursunpo'lat qizi AMALGA OSHIRILAYOTGAN ISLOHOTLAR VA ULARNING INSON ONGI VA TAFAKKURINI O'ZGARISHIDAGI AHAMIYATI	7
2. Yoqubova Hanifa Burhonovna KITOB - BILIM MANBAI.....	9

ФАЛСАФА ВА ҲАЁТ СОҲАСИДАГИ ҚАРАШЛАР

АМАЛГА ОШИРИЛАЙОТГАН ИСЛОХОТЛАР ВА УЛАРНИНГ ИНСОН ОНГИ ВА ТАФАККУРИНИ О'ЗГАРИШИДАГИ АҲАМИЙАТИ

Sattarova Saodat Narzullayevna-

Samarqand davlat jahon tillar instituti o'qituvchisi

Xalilova Mahliyo Tursunpo'lat qizi-

Samarqand davlat jahon tillar instituti talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada inson ongining jamiyat ijtimoiy hayotidagi va insonning hayotidagi ahamiyati masalasi yoritilgan. Taraqqiyotning yangi bosqichida amalga oshirilayotgan islohotlarning inson ongi va tafakkurini o'zgarishidagi o'rni va ahamiyati atroficha yoritib o'tilgan.

Kalit so'zlar: inson, inson ongi, inson tafakkuri, milliy g'oya, inson dunyoqarashi, o'y, fikrlash, tadabbur qilish.

Jamiyat taraqqiyoti bir bosqichdan ikkinchi bosqich o'tib borar ekan bu jarayonda jamiyat a'zolarining roli, islohotlar taraqqiyot jarayoniga ishonch-e'tiqodi muhim va hal qiluvchi ahamiyat kasb etadi. Bu har bir jamiyatning taraqqiyot jarayoniga xos bo'lgan xususiyatdir. Jamiyat oldiga qo'yilgan maqsadlarning ko'lami kengligi va yuksak marralarni o'ziga qamrab olishi esa shaxsni faoliyatini yanada jadallashtirish va uni maqsadlar yo'lida safarbar qilishni davrning muhim masalalaridan biri sifatida qo'yadi. "Tarixiy maqsadlar ko'lami keng, inson shaxsi barkamol bo'lsa, u vijdonan mehnat qilsa, ijtimoiy-siyosiy ishlarda faol ishtirok etsa, jamiyatimiz shu qadar tez rivojlanadi va mustahkamlanadi"¹. Bu natijaga erishish uchun esa insonlarni ushbu maqsadlarga qaratilgan amaliy harakatlarini tashkil etishning asosiy mexanizmi sifatida har bir jamiyatga ma'lum g'oyalar tizimi kerak bo'ladi. Bu vazifani "milliy g'oya tizimi" bajaradi. Umuman olganda milliy g'oya jamiyat taraqqiyotining barcha davrlarida u bilan yonma-yon bo'lgan va taraqqiy qilib shakllanib borgan o'zida qarashlar va xalqning ishonch e'tiqodidan joy olgan g'oyalarni ifoda etib kelayotgan g'oyalar majmuasidir. Milliy g'oya tushunchasi ko'plab olimlar, tadqiqotchilar tomonidan o'rganilgan bo'lsada unga tizim sifatida yondashuvlar va tizimning elementlari va ularning tahlili, elementlarning o'zaro aloqasi, ularning ham kichik tizimlarga bo'linishi masalalari alohida tadqiqot sifatida olib borilmagan. Muxtaram Prezidentimiz Shavkat Mirziyoev tomonidan belgilab berilgan "...biz uchun kuch-qudrat bo'lib xizmat qiladigan milliy g'oyani rivojlantirish". vazifalaridan kelib chiqqan holda aytishimiz mumkinki, bu masalani tadqiq qilish-davrimizning dolzarb masalalaridan biridir. Milliy g'oya – keng va ko'plab elementlarni o'z ichiga olgan, ularning ichki va tashqi aloqadorligiga asoslangan tizim hisoblanadi. SHunday elementlardan biri bu inson ongi va tafakkuridir. Bu tushunchani biz tahlil qilayotgan milliy g'oya tizimining elementi ekanligini quyidagi ta'rifni keltirish orqali aniqlab olishimiz mumkin. "Milliy g'oya- millatning o'tmishi, buguni va istiqbolini o'zida mujassamlashtirgan, uning tub manfaatlari va maqsadlarini o'zida ifodalab, taraqqiyotga xizmat qiladigan ijtimoiy g'oya shaklidir"². Tarifda keltirilganidek, milliy g'oya millat maqsadlarini ifodalaydigan, umumiy g'oyalarning bir shaklidir. Bu g'oyalar esa inson ongida ifoda qilinishi, tafakkur tarzida namoyon bo'lishi orqali ishlab chiqariladi yoki boshqa insonlarga yo'naltiriladi. Ko'pgina falsafiy lug'atlarda keltirilganidek inson ongi- umuman shaxsiy ma'naviy dunyosi bo'lib, ijtimoiy hayotni ma'lum bir shaxsning hayoti va faoliyatining o'ziga xos qarashlar shakli orqali aks ettiradi. O'z navbatida individual ong- ma'lum bir odamga xos bo'lgan g'oyalar qarashlar, hissiyotlar to'plami, uning o'ziga xosligi boshqa odamlardan ajralib turuvchi xususiyatlarini belgilab beradi. Aytib o'tilgan g'oyalar, qarashlarni shakllanishi jarayoni milliy g'oya bilan ikki tomonlama munosabatda bo'linadi.

Zamonaviy faylasuflardan biri bo'lgan A.G.Spirkinning fikricha, "ong- faqat odamga xos

¹ J.Tulenov, G.Tulenova, K.Tulenova(2016)Falsafa. To'ldirilgan ikkinchi nashr, Fan va texnologiya, 121-bet

² Milliy g'oya targ'ibot texnologiyalari va atamalar lug'ati – T.: 2007 Akademiya, 207-bet.

bo'lgan va nutq bilan bog'liq bo'lgan miyaning funksiyasi bo'lib, u haqiqatni umumlashtiruvchi, baholovchi va maqsadga muvofiq aks ettiruvchi konstruktiv-ijodiy o'zgarishlardan iborat bo'lgan hususiyatdir". Yani uni haqiqatni umumlashtiruvchi va baholovchi funksiyasi inson ongining milliy g'oya tizimini elementiga aylantiradi. Boshqacha qilib aytganda, milliy g'oya tizimindagi barcha bosh va asosiy g'oyalar, tamoyillar tushunchalar, qarashlari eng avvalo shaxsning idrok qilish va voqealikni baholashi chig'irig'idan o'tkaziladi.

Milliy g'oya o'zining bosh va asosiy g'oyalari, hususiyatlari, konsepsiyasi, asosiy tushuncha va tamoyillar, tashkiliy asoslarining mavjudligi va shu kabi ko'plab hususiyatlar va tushunchalarni birlashtirganligi bois uni tizim sifatida o'rganish ehtiyoji tug'iladi. Shunday ekan uni tizim sifatida o'rganishdan oldin tizim haqida to'xtalib o'tish maqsadga muvofiq bo'ladi. Tizim – fundamental tushuncha. Har biri alohida vazifalarni bajaruvchi, yagona maqsadga yo'naltirilgan, o'zaro bog'langan, boshqariluvchi elementlarning muayyan tuzilmaga ega bo'lgan majmuasiga tizim deyiladi¹. Bundan tashqari ilmiy adabiyotlarda tizimning turli komponentlarni birlashtirganligi va ma'lum bir kichik sistemalarni birlashtiruvchi tuzilma ham tariflar anchagina keltiriladi. "Tizim - bu biror tarzda o'zaro ta'sirlashayotgan komponentlarning yig'indisi, kompleksidir. Yig'indi deganda oddiy yig'indi emas, aynan o'zaro ma'lum munosabatlar asosida o'zaro ta'sirlashayotgan kichik sistemalar, komponentlar, elementlar yig'indisi tushuniladi"². Ushbu ta'rifdan kelib chiqib qaraydigan bo'lsak milliy g'oya tizim sifatida barcha talablarga javob berishi va o'zida birlashtirgan g'oyalar, tamoyillarning o'zaro yuqori aloqadorligining mavjudligini ko'ramiz. Bu aloqadorlikning kuchliligi komponentlarning alohida o'rganish, ularni tizimni strukturasini tashkil qilishdagi o'rnini aniqlab olish juda keng mavzuligini, ko'plab tahlillarni keltirib chiqarishini inobatga olib, milliy g'oya tizimining ko'plab elementlaridan biri inson ongi va tafakkuri bilan aloqadorligini masalasin o'rganamiz. Insonning ijtimoiy hayoti, ijtimoiy jarayonlarda ishtiroki, munosabatlarda ishtirokini kuzatar ekanmiz, bu jarayonlarda inson ongini, umuman ong masalasini muhim o'rin tutishini ko'ramiz. Demak milliy go'ya xalqni birlashtirib, jipslashtirib turar ekan eng avvalo tizim sifatida ishlashi ba boshqa elementlar kabi inson ongining muntazam o'zgarishi va rivojlanishi, tizim ichidagi o'rni va vazifalarini, boshqa elementlar bilan aloqadorligini ta'minlab borishi zarur.

Milliy g'oyaning insonga ta'sir qilishi va uning tafakkur tarzini o'zgartirishi, komil insonni tarbiyalash vazifalariga erishish jarayonida inson ongi-etakchi masala hisoblanadi. Chunki, insonning individual ongida uning jamiyatdagi hayoti va faoliyatining xususiyatlari, shaxsiy hayotiy tajribasi, shuningdek, uning fe'l-atvori, fe'l-atvori, ma'naviy madaniyati darajasi va uning ijtimoiy mavjudligining boshqa ob'ektiv va sub'ektiv holatlari namoyon bo'ladi.

Demak, inson ongi va uning ijtimoiy ahamiyati haqida fikr gapirganda u ijtimoiy ong bilan o'zaro ikki tomonlama ta'sirga egaligi va ular bir-birlarining rivojlanishi uchun imkoniyatlar yaratadi. Shuning bilan birga bu aloqadorlik inson ongini milliy g'oya tizimida elementiga aylantiradi. Insonning ijtimoiy borliqni anglab olishida, jamiyatdagi konstruktiv g'oyalarni o'zlashtirishida ongning etakchi rol o'ynashi va insonning barcha qarashlari va yondashuvlarini shakllantiruvchi asosiy omil sifatida milliy g'oya bilan bog'liqligi yuqori hisoblanadi. Ongning o'ziga xos hususiyatlarini inobatga olgan, uning tizimdagi etakchi element ekanligini tushunib etilgan jamiyatning milliy g'oyasi shakllantirilgandagina o'sha jamiyat o'z maqsad va muddaolariga erisha oladi.

Adabiyotlar ro'yxati

1. J.Tulenov, G.Tulenova, K.Tulenova(2016)Falsafa. To'ldirilgan ikkinchi nashr, Fan va texnologiya, 121-bet
2. Ш.Мирзиёев, [2019]Нияти улуғ халқнинг иши ҳам улуғ,хаёти ёруғ ва келажак фаровон бўлади,"Ўзбекистон",
3. Milliy g'oya targ'ibot texnologiyalari va atamalar lug'ati(2007)Akademiya.
4. Sh.Qurbanov,B.Seytxalilov va boshq(2010)Milliy istiqloq g'oyasini shakllantiirshda tashkiliy-uslubiy yondashuvlar,Akademiya.
5. B.To'ychiev va boshq(2020)Milliy g'oya;O'zbekistonni rivojlantirish strategiyasi. O'quv qo'llanma, Ilm-ziyo-zakovot. – B 23
6. M.Fayozova(2009), Milliy ong va uning mohiyatiyu Ta'lim tizimida ijtimoiyg'umanitar fanlar.

¹ Sh.Qurbanov,B.Seytxalilov va boshqMilliy istiqloq g'oyasini shakllantiirshda tashkiliy-uslubiy yondashuvlar, - T.: 2010, Akademiya.

² B.To'ychiev va boshq, Milliy g'oya;O'zbekistonni rivojlantirish strategiyasi. O'quv qo'llanma, Ilm-ziyo-zakovot. –T.: 2020, B 23

КЇТОБ - БИЛИМ МАНБАИ

Yoqubova Hanifa Burhonovna,
Yunusobod tumanidagi
12-maktabning boshlang'ich
sinf o'qituvchisi

Annotatsiya: Kitob insonning erkin fikrlashini shakllantirishda, dunyoqarashini kengaytirishda, intellektual yetukligida, ma'naviyatida asosiy rol o'ynaydi. Kitob o'qimagan odamning fikri ruhiy boshpana bo'lib qoladi. Maqolaning dolzarbligi shundaki, kitobni o'qigan odam aqli rivojlangan, ma'naviy boy va etuk bo'ladi. Ushbu maqola kitobning ahamiyati haqida so'z boradi.

Kalit so'zlar: kitob, bilim manbai, kitobga bo'lgan e'tibor, yoshlik, ma'naviyat, kitobning ahamiyati, kamolot

Biz yashayotgan zamin qadim zamonlardan buyon madaniyat va ma'rifat maskani bo'lib kelgan va bizning xalqimiz dunyoni larzaga solgan buyuk odamlarni tarbiyalagan xalqdir. Bugun biz faxr bilan aytishimiz mumkinki, dunyodagi sanoqli davlatlarga moddiy va ma'naviy meros jihatidan mamlakatimiz bilan raqobatlasha oladi. Asrlar mobaynida erishgan yutuqlarimiz, albatta, xalqimizning kitobga bo'lgan muhabbatidan va o'qishga bo'lgan ishtiyoqidan kelib chiqadi. Ma'lumki, kitobning aholining intellektual va ma'naviy-estetik ehtiyojlarini qondirishdagi o'rni, xususan, Yoshlarni mustaqil fikrlaydigan, irodali, chinakam vatanparvar va ma'nan etuk insonlar qilib tarbiyalashda beqiyos ahamiyatga ega. Kitob o'qish, ta'lim olish va to'g'ri tarbiya olish, kasb o'rganishning ahamiyati juda katta. Buyuk shoir kabi va mutafakkir Alisher Navoiy: "Kitob - minnatdor o'qituvchi, bilim va ma'naviy o'sishning asosiy manbai", - deb yozgan. Hatto biz zamonaviy axborot asrining ilg'or texnologiyalarisiz o'z kunimizni tasavvur qila olmaydigan texnologik asrda yashayapmiz, bu quvonarlidir. tengdoshlarimiz orasida kitobni yaxshi biladigan yoshlar borligini. Yoshlarga e'tibor berish va ularning kelajagini belgilash vazifasi mustaqillikning dastlabki kunlaridan boshlab davlat siyosati darajasiga ko'tarildi va xalqning umumiy kelajagi, mamlakat manfaatlari, taraqqiyoti uchun g'amxo'rlik ifodasi bo'ldi va bir qator masalalarni amalga oshirishda qat'iyat va irodani namoyish etish kabilar hisoblanadi.

Shuning uchun, Prezident Shavkat Mirziyoyev ta'kidlaganidek, ... biz mamlakatimiz taqdiri va kelajagi uchun mas'uliyatni o'z zimmasiga olishga, o'z bilim va salohiyatini shu yo'l bilan safarbar eta oladigan yoshlarni tarbiyalashimiz kerak va bu eng muhim masala hisoblanadi. Biz ishonamizki, O'zbekiston yoshlar ittifoqi amaliy faoliyati bilan barchamizning, ayniqsa, yoshlarimizning umidlarini oqlaydi, - deydi u. - Ko'chalarda va mashinalarda qo'lida kitoblari bo'lgan odamlarni ko'rishdan xursandmiz. Hozirgi kunda mamlakatimizda kitoblarga katta e'tibor qaratilmoqda. Yoshlarni barkamol avlod ruhida tarbiyalash uchun kitob o'qish masalasi yoshlar o'rtasida keng targ'ib qilinmoqda. Kitob inson ruhini ong va qalb ehtiyojlarini qondiradigan omil sifatida tarbiyalaydi va uning shaxsiyatini shakllantirishda asosiy turtki bo'ladi. Kitob o'qish jarayonida odam hushyor turganda nafaqat aql va ko'zni, balki aqlni ham yodlay oladi. Kitobni o'qishdan maqsad uning mazmunini tushunish, kitobning ma'nosini his qilish va shu orqali ma'naviy ozuqa olishdir. Kitob o'qish odamda ma'naviy bo'shliq paydo bo'lishiga yo'l qo'ymaydi, shuning uchun kitob o'qigan har bir kishi yuqori ma'naviyatli odamga aylanishi mumkin, shuning uchun siz qanchalik ko'p o'qisangiz, hikoya qilish qobiliyatingiz shuncha yaxshi bo'ladi. Siz qanchalik kam gapirsangiz, shuncha yaxshi. Aqliy salohiyatning yuqori darajasi ham odamning tashqi qiyofasini chiroy ochadi. Bundan tashqari, har qanday mavzuda qiziqarli suhbat o'tkazish va o'z bilimingizni namoyish etish, suhbatdoshning mehrini qozonishga yordam beradi. Kitob - bilim manbai, - deydi dono xalqimiz. Ayniqsa, yosh avlodni ma'naviy sog'lom va barkamol qilib tarbiyalash, tafakkur xazinasini boyitishda kitob o'qishning o'rni beqiyos. Shuning uchun ham doim bilim manbai va ma'naviyat xazinasini bo'lgan kitobga bo'lgan munosabat inson ma'naviyatini aniqlashda muhim omillardan biri bo'lib kelgan. Agar xalqimizning uzoq tarixiga nazar tashlasak, buyuk Sohibqiron Amir Temur yuksak ma'naviyatli inson sifatida kitobni juda qadrlaganini ko'ramiz. "Kitob - yonayotgan, yonayotgan vijdonning to'rtburchaklar qismi". ma'no, kitobga bo'lgan munosabat insonga, uning ruhiyatiga, iymoniga murojaatdir. Odamlar odatda o'zini o'zi ta'minlaydilar. Bu moddiy va ma'naviy ehtiyojdir, aksariyat odamlar ma'naviy ehtiyojlaridan ko'ra moddiy ehtiyojlarini qondirishga moyil. Kamdan -kam odamlar ma'naviyat va ma'rifat

tushunchalarini nafaqat til orqali, balki qalb orqali ham tarjima qilishadi. Ular kitobni quyosh bilan solishtirishadi. Quyosh erga porlab, kokainni er yuzida o'stiradi. U o'z nuri bilan erga issiqlik va ozuqa beradi. Kitob ham inson ongida bo'lib, uni buyuk maqsadlar va bunyodkorlik ishlariga olib boradi. Shuning uchun ham u aql nuri, fikr qanoti, maqsad chirog'i. Ko'pgina rivojlangan mamlakatlarda ma'naviy ehtiyoj manbai kiyimdan ko'ra ko'proq, kitob do'konlari ko'p. Hech qanday jonzot, hatto o'simlik va hayvonot dunyosi ham suv va havosiz yashay olmagani kabi, tirik mavjudot uchun ham uning ma'naviy ehtiyojlarini qondiradigan kitobsiz yashash qiyin. To'g'ri, har qanday jamiyatning qon tomirlari - ma'naviy kitobxon millati. Ma'naviyat beshigining tebranishi kitob bilan, o'qishga da'vat bilan. Yurak go'zalligi, ichki go'zallik kitob bilan, kiyim esa tashqi bezakdir. Kitob nafaqat qofiya, balki ruhiy shaxs hayotining ma'nosidir. Ovoz chiqarib o'qish fikri shoshilgan vaqt va hayotga ishora.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, kitob - hayot yo'llarini yorituvchi, odam hayotiga ma'no beradigan baxt manbai, har qanday vaziyatda unga hamroh bo'lgan sodiq do'st. Insonning ma'naviy kamolotini ta'minlashda kitobdek kuchli vosita yo'q. Shu bois, azaldan ma'rifat peshvolari, ilm ahli, butun insoniyatni kitob o'qishga, ilm va odob sirlarini o'rganishga chaqirib kelgan.

Darhaqiqat, kitob insonni erdan osmonga ko'taradigan, ruhiy kuchini oshiradigan buyuk kuchdir. Bu insoniyatning tarixiy xotirasini, ma'naviy -ma'rifiy olamini, ilmiy asosini va porloq kelajagini mustahkamlaydigan mash'aldir. "Ey azizim, inson uchun kitobdan ko'ra azizroq va azizroq suhbatdosh yo'q. U shunday xotin u do'stini xafa qilmaydi, do'stini xafa qilmaydi, u shunday xotindirki, u orqasidan g'iybat qilmaydi, uning suhbatini sizga juda ko'p foyda keltiradi, siz odamlarda bunday foyda topa olmaysiz, aksincha. , ko'pchilik odamlarning suhbatini sizni xafa qiladi. Kitob singari do'st ham odamlarni o'tmish va kelajak haqida ogohlantirish uchun barcha bilimlarga ega va kitob aql qal'asidir. Kitob bor uyda va joyda qorong'i tushadi, ma'rifat va bilim porlaydi, aql va tafakkur boyiydi. Dunyoda yaxshi adabiyot o'qishdan zavqlanishdan ko'ra yaxshiroq lazzat yo'q. Kitoblar foydali g'oyalarni tarqatishning yaxshi manbaidir. turli bilim sohalarida olib borgan izlanishlarimiz. Ular bizning ilg'or qarashlarimizning tarqalishiga yordam beradi. Ular bilim va ma'lumot ombori. Ular bilim va ma'lumotlarni avloddan -avlodga uzatadilar. Darhaqiqat, insoniyat meva -chevalarining hech bir mehnati kitoblar kabi tsivilizatsiyaning rivojlanishiga yordam bermagan. Kitoblar dunyoning barcha tillarida yozilgan, shuning uchun kitob - bu ne'mat. Ular podshoh xazinasidan ham boy xazinadir. Bu xazina cheksizdir. Ular san'at, adabiyot, fan va axborotning oltin konlari. Biz o'qish odatini rivojlantirishimiz kerak. Bu biz uchun ham, jamiyat uchun ham yaxshi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Avloniy. A. Turk gulistoni yoki axloq. Toshkent: O'qituvchi, 1992
2. Abduraxmonov. A. Bizning axloqiy tarbiya va milliy qadriyatlarimiz Sharq yulduzidir. 1990. №12-164-173-b.
3. Jalilov. A. O'zbekiston mustaqilligi, ma'naviyat va mafkura - Toshkent: Ma'naviyat, 2004, 189 b.
4. Inomova M. Oilada bolalarni ma'naviy va axloqiy tarbiyalash. Ilm, 1999.
5. Munavvarov. A. Pedagogika - Pedagogika oliy o'quv yurtlari uchun darslik. Toshkent: O'qituvchi, 1996-2008.
6. Mahkamov. U. Axloqiy darslar. Toshkent: Fan, 1994.
7. Ochilov. M. O'qituvchi - qalb me'mori. Tanlash. Toshkent: O'qituvchi, 2001. 430 b.
8. Safo Ochil. Mustaqillik ruhi va ta'lim asoslari. Toshkent: O'qituvchi, 1995. 207 b.
9. Tursunov. I.Y. Nishonaliyev. U.N. Pedagogika kurslari. Toshkent: O'qituvchi, 1997. 232 b.

"ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР" МАВЗУСИДАГИ РЕСПУБЛИКА 34-КЎП ТАРМОҚЛИ ИЛМИЙ МАСОФАВИЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛЛАРИ

(2-қисм)

Масъул мухаррир: Файзиев Шохруд Фармонович
Мусахҳиҳ: Файзиев Фаррух Фармонович
Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Эълон қилиш муддати: 30.11.2021

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000